

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **D. W. a. s.**, so sídlom K., proti žalovanému **Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky**, so sídlom Nová ulica 13, Banská Bystrica, o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. I/223/11170-72791/2010/992517-r z 24. júna 2010, o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, č. k. 7S/13904/2010-55 z 12. novembra 2010, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach, č. k. 7S/13904/2010-55 z 12. novembra 2010 **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením č.k. 7S/13904/2010-55 z 12. novembra 2010, zastavil podľa 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s poukazom na § 250a OSP konanie o preskúmanie rozhodnutia žalovaného č. I/223/11170-72791/2010/992517-r z 24. júna 2010, ktorým žalovaný podľa § 48 ods. 5 zákona č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 511/1992 Zb.“) potvrdil dodatočný platobný výmer Daňového úradu Košice IV. č. 698/230/21492/10/Pav zo dňa 17. marca 2010, ktorým bol žalobcovi podľa § 44 ods. 6 písm. b/ bod 1 zákona č. 511/1992 Zb. vyrubený rozdiel dane z pridanej hodnoty za zdaňovacie obdobie december 2008 v sume 165.176,19 eur.

Svoje rozhodnutie krajský súd odôvodnil tým, že žalobkyňa v stanovenej lehote nepredložila súdu plnomocenstvo pre advokáta a predmetom tohto konania nie je konanie taxatívne vymenované v ustanovení § 250a časť vety za bodkočiarkou OSP pre ktoré sa nevyžaduje obligatórne právne zastúpenie, súd v súlade s citovaným zákonným ustanovením konanie zastavil.

Dodal, že pod právnickým vzdelaním v zmysle ustanovenia § 250a OSP je podľa ustálenej súdnej praxe potrebné rozumieť vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa dosiahnuté na právnickej fakulte vysokej školy. Pretože predseda predstavenstva JUDr. M.Z. takéto vysokoškolské vzdelanie nedosiahol, nemohol by za žalobkyňu konať v súdnom konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovaného.

Proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie namietajúc, že splnila všetky podmienky pre konanie na súde (zaplatenie poplatku a podanie žaloby) a došlo iba k administratívnej chybe, a to nedoručeniu plnej moci advokáta, ktorý uvedenú právnu vec zastupuje. Plnomocenstvo udelené JUDr. D.A., advokátovi so sídlom Z. z 01.12.2010 pripojil k odvolaniu.

Žiadal preto, aby súd vo veci ďalej konal.

Žalovaný odvolací návrh nepodal.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal napadnuté uznesenie krajského súdu spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 veta prvá OSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne treba považovať za dôvodné.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb, ako aj rozhodnutí, ktorými práva a právom chránené záujmy týchto osôb môžu byť priamo dotknuté (§ 244 ods. 1, 2 OSP).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená, dovolala súdu,

ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami, ako ten, o koho práva v konaní ide.

Vzhľadom na pokyn pre vyššiu súdnu úradníčku z 10.12.2010 (č. l. 62) ako aj vrátenú doručenkú od žalovanej (č. l. 58) najvyšší súd v prvom rade riešil otázku včasnosti podania odvolania.

Podľa § 246c ods. 1 veta prvá OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti (t. j. v piatej časti OSP), sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona.

Podľa § 48 ods. 2 OSP (v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP) ak nie je možné doručiť písomnosť právnickej osobe na adresu jej sídla uvedenú v obchodnom registri alebo v inom registri, v ktorom je zapísaná, a jej iná adresa nie je súdu známa, písomnosť sa považuje po troch dňoch od vrátenia nedoručenej zásielky súdu za doručenú, a to aj vtedy, ak ten, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, sa o tom nedozvie.

Na fikciu doručenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia stačí, že súd nepozná inú adresu právnickej osoby, zásielka bola doručovaná na adresu, ktorá je sídlom (miestom) podnikania, ktoré má oporu v platnom zápise v príslušnom, najmä obchodnom registri a zásielka sa vrátila ako nedoručená.

V danom prípade však prvú podmienku nemožno považovať za splnenú, nakoľko súd prvého stupňa v konaní komunikoval a doručoval (i keď nie celkom v súlade s OSP) všetky zásielky JUDr. M.Z. ako predsedovi predstavenstva, preto ak mu napokon doručil aj napadnuté uznesenie o zastavení konania a tento ho dňa 25.11.2010 prevzal a odvolanie proti nemu podal osobne na krajskom súde dňa 09.12.2010, treba v záujme zachovania práv účastníka konania považovať toto odvolanie za podané včas.

V druhom rade najvyšší súd riešil otázku nedostatku predloženia plnomocenstva zo strany žalobkyne.

Podľa § 250a OSP žalobca musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý zaňho na súde koná; to neplatí vo veciach, v ktorých je daná vecná príslušnosť okresného súdu, alebo ak ide o preskúmanie rozhodnutia a postupu vo veciach zdravotného poistenia, sociálneho zabezpečenia vrátane nemocenského poistenia, dôchodkového zabezpečenia, štátnych sociálnych dávok, sociálnej pomoci a poistenia v nezamestnanosti, aktívnej politiky trhu práce a garančného fondu, poskytovania zdravotnej starostlivosti, vo veciach priestupkov a vo veciach azylu a doplnkovej ochrany.

Z obsahu súdneho spisu najvyšší súd zistil, že žalobkyňa k žalobe podanej dňa 04.08.2010 splnomocnenie pre advokáta nepripojila. Výzvou z 11.08.2010 vyzval súd predsedu predstavenstva JUDr. M.Z. na predloženie dokladu o jeho právnickom vzdelaní v lehote 10 dní a zároveň ho poučil, že v zmysle § 250a OSP musí byť žalobkyňa zastúpená advokátom. Výzvu JUDr. Z. prevzal dňa 16.08.2010 a dňa 27.08.2010 predložil súdu diplom z 09.12.1998 o získaní titulu „JUDr.“ v študijnom odbore bezpečnostné služby Akadémie Policajného zboru v Bratislave a kópiu plnej moci udelenej advokátke JUDr. A.R. na zastupovanie pri výkone daňovej kontroly v daňovom konaní. Na to súd výzvou z 31.08.2010 vyzval JUDr. Z. na zaslanie písomného plnomocenstva udeleného právnomu zástupcovi, resp. advokátovi, ktorý ho v predmetnej veci má zastupovať. Túto výzvu JUDr. Z. prevzal dňa 07.09.2010 a dňa 21.09.2010 odoslal súdu oznámenie, že ho v konaní bude zastupovať JUDr. D.A., Z., plnomocenstvo však nepripojil, a to ani na ďalšie dve výzvy súdu z 23.09.2010 a 20.10.2010, ktoré prevzal 29.09.2010 a 25.10.2010 a na ktoré už nereagoval, a to napriek poučeniu zo strany prvostupňového súdu vo výzve z 20.10.2010, že následkom nepredloženia požadovaného plnomocenstva bude zastavenie konania v zmysle § 250d ods. 3 OSP.

Osobitosť konania v správnom súdnictve spočíva i v tom, že ak má účastník v správnom súdnictve postavenie žalobcu, musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Povinné právne zastúpenie vyplýva z povahy správneho súdnictva, keďže sa v ňom preskúmava zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy a riešia sa prevažne právne otázky.

Nedostatok podmienky povinného právneho zastúpenia ako jednej z podmienok konania je možné odstrániť tým, že si žalobca zvolí kvalifikovaného zástupcu a plnomocenstvo doloží k žalobe. Pokiaľ však žalobca v tomto smere zostane nečinný, a to napriek poučeniu zo strany súdu na možné následky tejto nečinnosti, súd konanie zastaví (§ 250d ods. 3 OSP). Plnomocenstvo udelené advokátovi musí žalobcom výslovne udelené pre konanie pred súdom.

Žalobkyňa túto procesnú podmienku nespĺnila, keď na dve výzvy súdu nereagovala, a to ani na výzvu, ktorá obsahovala poučenie o možnosti zastavenia konania.

Ani plnomocenstvo pripojené k odvolaniu udelené dňa 01.12.2010 advokátovi JUDr. D.A., Z., aby JUDr. M. Z. zastupoval vo všetkých právnych veciach, aby za neho robil všetky právne úkony, prijímal doporučené písomnosti, podával návrhy a žiadosti, uzatváral zmiery, uplatňoval nároky, podával opravné prostriedky vzdával sa ich a zastupoval JUDr. M.Z. vo všetkých občianskoprávných záležitostiach týkajúcich sa D.W. a. s., K., nespĺňa všetky podstatné náležitosti procesného plnomocentva v zmysle § 24, § 25 a § 28 OSP, keďže nejde o plnomocenstvo udelené pre konkrétne súdne konanie a nevyplýva z neho, či JUDr. D.A. toto plnomocenstvo prijíma. Okrem toho v zozname advokátov Slovenskej advokátskej komory sa advokát JUDr. D.A., so sídlom Z., nenachádza, nachádza sa v ňom advokát JUDr. D.A., so sídlom K.

Nepochybil preto krajský súd, keď zastavil konanie v danej veci pre nesplnenie podmienok konania z dôvodu, že žalobkyňa napriek viacerým výzvam súdu neodstránila vadu žaloby spočívajúcu v nedoložení plnej moci udelenej advokátovi na zastupovanie v súdnom konaní vo veci preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia žalovaného.

Skúmajúc, či týmto postupom krajského súdu nemohla byť žalobkyni odňatá možnosť domáhať sa na súde ochrany svojich práv v zmysle čl. 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, najvyšší súd poukazuje na to, že každý demokratický štát ochranu subjektívnych práv len ponúka, ale nevnučuje a že „práva patria len bdelym“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové,

osobné, satisfakčné a pod. To plne platí aj pri uplatňovaní zákonných procesných práv, a to i s poukazom na ustanovenie § 6 OSP v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP. Žalobkyňa, resp. predseda jej predstavenstva v konaní pred súdom nijako nevysvetlil, prečo bol na výzvy súdu nečinný a v čom spočívala ním tvrdená „administratívna chyba“ nepredloženia plnej moci pre advokáta včas, t. j. v lehote stanovenej prvostupňovým súdom. Takto zo strany súdu oboch stupňov nebolo ani možné posúdiť, či k zmeškaniu lehoty na predloženie plnej moci došlo z ospravedlniteľných dôvodov. Neušla pritom pozornosť najvyššieho súdu ani skutočnosť, že napriek tvrdeniu v odvolaní žalobkyňa súdny poplatok za žalobu 66 eur, ktorý poplatok je splatný podaním žaloby a nie na výzvu súdu (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov a Položka 10 písm. a/ sadzobníka súdnych poplatkov ako prílohy k tomuto zákonu), doteraz nezaplatila.

Za týchto okolností Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie Krajského súdu v Košiciach podľa § 250ja ods. 3 veta druhá OSP a § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa 224 ods. 1 v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá OSP a § 250k ods. 1 OSP, keďže žalobkyni vzhľadom na neúspech v konaní právo na náhradu trov konania nevzniklo a žalovanému právo na náhradu trov konania neprislúcha zo zákona.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. januára 2011

JUDr. Jana Baricová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Petra Slezáková